

Mövcud fakt və realliq ondan ibarətdir ki, son 200 ildə regiona gəlmə millet olan ermənilərə xarici havadarlarının göstərdiyi hərbi-siyasi dəstək hesabına 2 milyona yaxın azərbaycanlı qətlə yetirilib, Zəngəzur, Göyçə, İrəvan və digər qədim yaşayış məskənlərimiz işğala məruz qalıb. Sovetlər İttifaqının dağılması ərefəsində yenidən Azərbaycan torpaqları hesabına ərazilərini genişləndirməyə ümid bəsləyən ermənilər Dağlıq Qarabağda işğal və qətlam siyasəti həyata keçirməyə başladı.

O zaman SSRİ rəhbərliyinin daha çox erməni maraqlarından çıxış etmələri erməniləri Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olan və respublikamızın tərkibində 1923-cü ildə yaradılmış Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin zor gücüne qopardılaraq Ermənistən SSR-ə birləşdirilməsi üçün məqsədönlü hərəkətə keçib. Gorbaçov Zori Balayanın 1981-ci ildə erməni dilində Yerevanda, 1984-cü ildə rus dilində Moskvada çap edilmiş "Ocaq" kitabında Azərbaycana qarşı əsassız ərazi iddialarının irəli sürülməsi, 1987-ci ilin noyabrında Mixail Qorbaçovun müşaviri Abel Aqanbekyanın Parisdə "L'Humanité" qəzetinə müsahibəsində DQMV-nin Ermənistana birləşdirilməsini dəstəkləməsi, 1987-ci ilin payızında Yerevanda təşkil edilmiş mitinqlərdə erməni millətçiləri tərəfindən azərbaycanlılara qarşı zorakılığa çağrıları, ərazi iddiaları bu fealiyyətin tərkib hissələri olub. Beləliklə, 1987-ci ilin sonlarında başlayaraq Ermənistən SSR-dən 250 minden çox azərbaycanlı öz tarixi torpaqlarından didərgin salındı, 220 nəfər erməni vəhşiliyinin qurbanı oldu, 1154 nəfər isə yaralandı.

Vəhşi ermənilərin barbar əməlləri

Xarici ölkələrdən hərbi-siyasi dəstək alan terrorçu Ermənistən Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olan Dağlıq Qarabağ işğal etmək üçün geniş fealiyyət başlamışdır. Bu siyaset son dərəcə qəddar və qanıçın formada həyata keçiriliyi üçün minlərlə azərbaycanlı vəhşicəsinə öldürdü, yaralayı, yüz minlərlə insan öz doğma ev-eşiyindən qaçın və kökük həyatı yaşamağa mecbur edildi. Maddi-mədəniyyət abidələrinin zənginliyi ilə seçilən Dağlıq Qarabağ bölgəsinin Ermənistən tərəfindən işğalı nəticəsində çoxsayılı muzevlər, məscidlər, abidələr dağıldı. İlk insan məskənlərindən olmuş tarixi Azıx və Tağlar mağaraları, Qaraköpək, Üzərliktepe kurqanları viran edilib. Xocalı, Ağdam, Ağdere, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarındakı kurqanlar yanaşı, işğal olunmuş Şuşa, Laçın, Kəlbəcər, Qubadlı, Zəngilan, Füzuli rayonlarının ərazilərindəki qəbiristanlıqlar, türbələr, məscidlər, məbədlər, Qafqaz Albaniyasına məxsus abidələr və digər milli abidələrimiz məhv edilib. Ermənistən tərəfindən işğal edilmiş Dağlıq Qarabağ və ona bitişik rayonlarda 13 dünya əhəmiyyətli (6 memarlıq və 7 arxeoloji), 292 ölkə əhəmiyyətli (119 memarlıq və 173 arxeoloji) və 330 yerli əhəmiyyətli (270 memarlıq, 22 arxeoloji, 23 bağ, park, monumental və xatire abidələri, 15 dekorativ sənət nümunəsi) tarix və mədəniyyət abidəleri qalıb. Bunlara yanaşı, 40 minden artıq ekspozitiv toplandığı 22 muzey, 4,6 milyon kitab fondu olan 927 kitabxana, 808 klub, 4 teatr və 2 konsert salonu, 31 məscid, 9 tarixi saray, 8 mədəniyyət və istirahət parkı, 4 rəsm qalereyası, 85 musiqi məktəbi, 103200 ədəd mebel avadanlığı, 5640 musiqi aləti, 481 kinoqurğu, 20 ədəd kinokamera, 423 videoməqnitofon, 5920 dəst milli kişi və qadın geyimləri, 40 komplekt səsgüləndiricisi, 25 iri və 40 kiçik həcmli attraksion işğal olunmuş ərazilərdə qalıb.

Cəbrayida dalgalanan üçrəngli bayraqımızın Şuşada da dalgalanması günü uzaqda deyil

Bir sözə, birinci Qarabağ müharibəsi

Gəncənin bombardman edilməsi erməni faşizminin eybəcər sıfatını göstərir

Prezident İlham Əliyev: "Ermənistən dövləti terror dövlətidir, faşist dövlətidir və insanlığa qarşı törədilmiş bu cinayət bunu bir daha göstərdi"

döv -

ründə ermənilər Azərbaycan xalqına qarşı dünyada görünməyən vəhşiliklər, qətlamlar həyata keçirib, maddi və mənəvi ziyan vurub. Ancaq artıq dövr və zamən dəyişib, Azərbaycan hazırlıq məqmada ötən əsrin 90-cı illərinin Azərbaycanı deyil. Bu isə, Dağlıq Qarabağın işğaldan azad edilməsi üçün ölkəmize yeni üstünlüklerin və imkanların verilməsi deməkdir. Gözlənilən an yetidi və sentyabrın 27-dən başlayan hərbi əməliyyatların qısa dönəmində güclü və qüdrətli Azərbaycan ordusu

ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin əmrinə əsasən bir sıra strateji yüksəkliklər və əraziləri işğaldan azad etdi. Eyni zamanda, işğalçı Ermənistən yüzlərə hərbi-texniki vasitələri, canlı qüvvəsi məhv edildi. Hərbi ekspertlərin qeyd etdiyi kimi artıq Ermənistən tam şəkildə məğlubiyyətə uğrayıb və bir neçə günə ağ bayraq qaldırmağa mecbur olacaq.

Bəli, bir zaman iddialı və hikkəli çıxışı ilə diqqət mərkəzinə çevriləməyə çalışan Ermənistən baş naziri Nikol Paşinyanın artıq rezil və zellil bir formaya düşüb, dünya əlkələrinə yalvarış dolu müraciətlər etməklə cəbhədə atəşkəsə nail olmağa çalışır. Bununla yənidən danışıqların bərpa olunmasına ümidi bəsleyir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev "Əl-Ərəbiyə" televiziya kanalına müsahibəsində "həlli danışıqlar vəsaitəsilə olduğunu düşündürünü, lakin danışıqların məğzi olmalıdır" deyə bildirib: "Ermənistən "Qarabağ Ermənistəndir" deməsi, - onların baş naziri bunu söyləyib, - münaqişənin həlli prinsiplərini faktiki olaraq məhv etdi. Çünkü həmsədr ölkələri Rusiya, Amerika Birləşmiş Ştatları və Fransa olan ATƏT-in Minsk qrupu - onlar danışıqlar zamanı illər ərzində münaqişənin həlli üçün prinsipləri hazırlanıblar və regionumuzda dayanıqlı sülhə nail olmaq üçün birinci adımlı işğal olunmuş ərazilərin boşaldılmasıdır. İki il bundan əvvəl dövlət çevrilişi və Corc Soros tərəfindən maliyyələşdirilmiş "inqilab" nəticəsində hakimiyətə gelmiş Ermənistən baş naziri "Qarabağ Ermənistəndir" deyəndə o danışıqların məğzinini məhv edir. Danışlaşmış heç bir şey qalmır. Bu naşa görə Ermənistəndə hakimiyətdə olan baş nazir öz destruktiv davranışı, hərbi toqquşmaya getirib çıxarmış hərəkətləri barədə ciddi şəkildə düşünməlidir. Biz 28 ildir ki, danışıqlar prosesində idik və mənim Ermənistən iki sabiq prezidenti ilə danışıqlar təcrübəm var idi. Biz həll yolunu tapmaq üçün nisbetən məqbul şəkildə işləyirdik, biz kiçik addımlar atırdıq. Biz vasitəcılərlə birləşdə münaqişənin həlli üçün əsas prinsipləri işləyib hazırlayırdı. Sonra iki il bundan əvvəl siyasi həyatda heç bir təcrübəsi olmayan, bütün həyatı boyu hətta kiçik bir şirkətin rehbəri olmayan, geosiyasət, beynəlxalq

və biz nə etmeliyik?". Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev müsahibəsində onuda bildirib ki, N. Paşinyanın azərbaycanlılara qarşı təhqirəmiz bəyanatlar verir, o, təhkidəci addımlar atır və vasitəcılərin özlərini, yumşaq desək, bu qəriba davranış əqo çağdırır: "O, danışıqlar prosesi məhv edir. Ona görə mən hesab edirəm ki, danışıqlara geri qayıtmak üçün birinci Ermənistən baş naziri "Qarabağ Ermənistəndir" deməlidir, çünkü "Qarabağ Ermənistəndir" ifadəsi yalandır, Qarabağ Azərbaycanıdır! O, torpaqların sahibi olan bize onların qaytarılmasını temin edən iyirmi il ərzində işlənib hazırlanmış prinsiplərə sadig qaldığını deməlidir. Bu çirkin hərbi hücumu keçdikdən sonra o, bize şəhərlərimizdən qoşunların çıxarılması üzrə vaxt cədvəlini vermelidir və belə olan halda biz savası dayandırmağa hazırıq. Əks halda, biz bunu güc yolu ilə edəcəyik, biz ərazi bütövülüyümüzü güc yolu ilə bərpa edəcəyik və ona yərini göstərcəyik".

Ermənistən güclü və qüdrətli Azərbaycan ordusunun qarşısında məğlub olacaq

Bir sözə, Ermənistən güclü və qüdrətli Azərbaycan ordusunun qarşısında məğlub olduqca, dünyadakı havadarlarına daha çox yalvar-yaxar edir. Həmdə, Azərbaycanın uğurlarına kölgə salmaq üçün müxtəlif yalanlar uydurur. Bildirir ki, Türkiye Azərbaycana silah-sursat və canlı qüvvə baxımından yardım göstərir. Söz yox ki, Türk-Yazərbaycan dost, qardaş ölkələrdir və hər zaman bir-birine arxa, dayaqdırılar. İşğal altında olan Dağlıq Qarabağ məsələsində Türkiye Azərbaycanın haqlı mövqeyini müdafiə edir. Bu günlər Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan metbuata açıqlamasında bildirib ki, Türkiye olaraq, özümüzü "iki dövlət, tek milət" olaraq gördükümüz azərbaycanlı qardaşlarımıza bütün imkanlarımız və bütün qəlbimizlə dəstəkləməyə davam edəcəyik: "Qafqaz regionunda davamlı sülhün bərqrər olmasının yolu ermənilərin işğal etdikləri hər qarış Azərbaycan torpağın-

dan çıxməsindən keçir. Azərbaycanlı qardaşlarımızın işğal altındaki ərazilərini azad etmə məsələsində yanlarında olduğumuzu bir daha qeyd edirəm. Xüsusi Minsk Üçlüyü deyilən ABŞ, Fransa və Rusiya 30 ildir bu problemi gözardı etdikləri üçün bu günlərə yansıyan bu vəziyyətlə bağlı atəşkəs çəkiriş etmələri hər şəydən önce qəbuledilməzdir. Bir şəyim istenilir, onda işğalçıların bu torpaqlardan çıxmaları lazımdır ki, burada bir netice olmaz".

Görünən odur ki, Ermənistən hər cür alçaq hiylələr və məkrli vasitələrə əl atsada cəbhədəki, uğursuzluqdan qurtula bilməyəcək. Azərbaycanın qalibiyyət bayrağı Şuşada, Ağdamda, Füzulidə, Xocalıda, Xankendində, Kəlbəcərdə, Ləçində, Zəngilan, Qubadlıda dalgalanacaq. Hazırkı, məqamda müzəffər Azərbaycan Ordusunun sarsıcı cavab zərbələri qarşısında sürətli geri çəkilən düşmən beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini, 1949-cu il tarixli Cenevre Konvensiyaları və onların Əlavə Protokollarını, BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qərar və qətnamələrini kobud şəkildə pozaraq, Azərbaycan şəhərlərini və əhalinin six yaşadığı məntəqələri intensiv atəş tutur. Azərbaycan Baş Prokurorluğu tərəfindən yayılan məlumatə əsasən, 27 sentyabrdan, döyüş əməliyyatlarının başlamasından bu güne qədər, Ermənistən tərəfindən həyata keçirilən hücumlar nəticəsində 41 məlki vətəndaş həlak olub, 205 vətəndaş xəsarət alıb. İnfrastrukturda geldikdə, 146 məlki bina, 57 çoxmərtəbeli korpus, 1 165 ev zədələnib. Oktayyabrin 11-də Moskvada hümətar atəşkes razılaşması əlde olunduqdan sonra terrorçu Ermənistən Gəncə şəhərində çoxmənzilli binaya raket atması nəticəsində 10 nəfər həyatını itmiş, 34 nəfər yaralanmışdır. "Gəncə şəhəri bombardman edilmişdir. Şəhər "Toçka-U" raketleri ilə atəşə məruz qalmışdır və bunun nəticəsində məlki vətəndaşlar həlak olmuş və yaralanmışlar. Bu, erməni faşizminin eybəcər sıfatının növbəti təzahürüdür. Artıq dünya erməniliyi, Ermənistən havadarları, onların hamilleri və islamofob dairələr bu cinayəti gizlədə bilməyecəklər. Çünkü artıq hər şey göz qabağındadır". Bu sözləri Prezident İlham Əliyev Türkiyənin "Haber Global" televiziya kanalına müsahibəsində söyləyib. Dövlətimizin başçısı deyib ki, dünən o hadisə yerində təşkil olunan mətbuat açıqlamaları və bu gün oraya gedən xarici sefirliklərin nümayəndələri öz gözləri ilə hər şeyi görürler: "Bir daha görülür ki, bu münaqişənin səbəbkəri kimdir. Kim təcavüzkar siyaset aparırlar, kim məlki əhaliyə qarşı cinayət törədir. Ermənistən dövləti terror dövlətidir, faşist dövlətidir və insanlığa qarşı töredilmiş bu cinayət bunu bir daha göstərdi".

Bir sözə, Ermənistən rehbərliyi, xüsusi də, baş nazir Nikol Paşinyan və onun terrorcu eçidə dostları yaramaz və şərsiz siyasetləri ilə erməniləri məhvə sürükleyirlər. Təbii ki, ermənilər ayağa qalxır, bu küçə adamı olan Paşinyanı hakimiyətdən silib, atasalar onları çox böyük fəlakət gözləyir. Çünkü, Dağlıq Qarabağda artıq məlki vətəndaşlar qalmayıb, əsgərlərdə kütəvi şəkildə gəbərirlər. Bütün bunlar Ermənistən gənc nəslinin tamamilə sıradan çıxmazı və ölkənin iqtisadi cəhətdən çökəmisi deməkdir. Nəzərə almaq lazımdır ki, müharibə hər gün milyonlarla dollar xərc deməkdir. Başqa dövlətlərin ianəsi hesabına dolanan yoxsul Ermənistən üçün bu iqtisadi tənəzzül deməkdir. Bu baxımdan Ermənistən Dağlıq Qarabığda acı məğlubiyyətlə üzləşməkələ yanaşı, qondarma və yalançı dövlət müstəqlliyindən də məhrum olacaq.

i.ƏLİYEV